Spreektekst Begroting 2027
Donderdag 12 november 2026

Geachte voorzitter en leden van de raad,

Vandaag is onze lokale Prinsjesdag. Voor Gorinchem geen Glazen koets, geen troonrede of discussie over wie zich het meest spraakmakend heeft gekleed, maar wel een moment met plannen voor onze stad. Plannen die ambitie uitstralen en betekenisvol zijn voor onze inwoners en hun buurten en wijken. Voor kinderen die veilig kunnen opgroeien, talenten kunnen ontwikkelen en leren dat in onze Regenboogstad iedereen zichzelf mag zijn. Voor ondernemers die kansen willen grijpen. Voor ouderen die van hun oude dag willen genieten. En voor alle andere inwoners die in onze stad wonen. Waar je vrij bent om je eigen keuzes te maken, maar waar je ook mag rekenen op de gemeente als het even tegenzit. Voorzitter, deze begroting straalt uit wie we als stad willen zijn, wat we daarvoor moeten doen en hoe we daar gaan komen.

En een compliment is daarvoor op zijn plaats. Het college presenteert vandaag immers niet alleen een begroting, maar ook het collegeprogramma. Een vertaling van het coalitieakkoord die in sneltreinvaart tot stand is gekomen; daar mag het college met recht trots op zijn. D66 wil het college vanavond de waardering, het vertrouwen en de ruimte geven om aan de slag te gaan met alles wat er nu al ligt. We doen er daarom geen schepje bovenop met eigen moties of amendementen. Maar we laten graag ons sociaalliberale licht schijnen op de plannen die voorliggen en op de uitdagingen die onze stad te wachten staat. Want politiek is keuzes maken en compromissen sluiten. Niet alleen vandaag, over het hier en nu, maar ook over morgen en alle dagen die daarna komen.

Voorzitter, ik noem een aantal plannen die ons aanspreken. Zo zet het college concrete stappen om inwoners meer te betrekken. Het wijkgericht werken krijgt een flinke impuls, er komt een doet ertoe-fonds om eenvoudig buurt- en straatinitiatieven te ondersteunen en collegeleden gaan als wijkwethouder op pad om de gemeente dichter bij onze inwoners te brengen.

Daarnaast investeert het college in het voorkomen van problemen in het sociaal domein. Door de bezuiniging op de sociale teams bijna volledig terug te draaien, kunnen inwoners blijven rekenen op hulp en ondersteuning als dat nodig is. Bijvoorbeeld op het gebied van welzijn, wonen en inkomen. Mooie ambities zijn er ook voor de ondersteuning van mantelzorgers en toegankelijke maatschappelijke ondersteuning; van boodschappenhulp, de klussendienst, Molenhopper tot aan de – door de raad gewenste – maatschappelijke opvang voor mensen die dak- of thuisloos zijn of waarbij dat dreigt. Het innovatiebudget voor het sociaal domein kan op ons enthousiasme rekenen. Lef en durf zijn nodig om de omslag te maken van helpen bij problemen naar het voorkomen van problemen. Denk aan schuldenproblematiek, geestelijke gezondheidszorg en jeugdzorg. Het zijn investeringen die zich later terugverdienen, maar die bovenal bijdragen aan het welzijn en de brede welvaart van onze inwoners.

Het laatste thema dat ik wil uitlichten is wonen. Ook hier kiest het college voor doorbraken. Met een ‘Aanpak versnellen bouwen’ en meer projectleiders om stedelijke ontwikkeling aan te jagen komt ruimte om van plannen naar uitvoering te gaan. Een investering in een thuis voor iedereen. En op voorhand geef ik het college al mee dat D66 bereid is om pragmatisch te werk te gaan. De nood is hoog. En ja, soms moeten individuele belangen of andere ambities dan wijken om woningbouw mogelijk te maken. De vaak stille stem van toekomstige bewoners weegt voor ons zwaar. We kijken met

vertrouwen en licht ongeduld naar de eerste stappen voor Gorinchem-Noord, de herontwikkeling van het oude Gilde, en de realisatie van bouwplannen zoals bij de Linge-Zuid II en de Vleugels van de Stad. Voor Gorinchem-Noord hoor ik graag een toezegging van het college als het aankomt op het pleiten voor deze ontwikkeling richting de provincie en hun woondeal en zogenoemde 3 hectare-kaart.

Tot zover de plannen voorzitter. Er zijn onvermijdelijk ook uitdagingen. De begroting drukt ons met de neus op de feiten; er staan financiële dilemma's op ons te wachten. Het Cultuurhuis, de Smart Delta, onderwijshuisvesting en stijgende kosten bij gemeenschappelijke regelingen; het zijn slechts een paar voorbeelden. We moeten keuzes maken. Wat D66 betreft doen we dat in twee stappen. We kijken eerst naar onszelf: wat kan de gemeente minder, efficiënter of niet meer doen? Pas daarna kunnen we kijken naar het verantwoord verhogen van de lasten voor inwoners en ondernemers; en ook enkel en alleen als glashelder is wat zij daarvoor terugkrijgen. Graag verzoek ik het college om een reflectie op deze tweetrapsraket en hoe we ervoor zorgen dat we de gemeentefinanciën gezond houden, nu en in de toekomst. Een vraagstuk dat overigens niet alleen op het college afkomt, maar ook op de raad – en vraagt voor het nemen van ieders politieke verantwoordelijkheid.

Voorzitter, tot slot heb ik nog een aantal vragen voor het college. Deelt het college de wens van D66 om de begroting door te ontwikkelen zodat meer inzicht ontstaat in de uitgaven van de gemeente en de doelen van het beleid? Zo ja, welke verbeteringen mogen wij volgend jaar van het college verwachten? Daarnaast hoor ik graag een update over de uitvoering van twee reeds aangenomen moties over het aanpakken van huiselijk geweld en het verplaatsen van de culturele broedplaats op de Lange Slagenstraat. Graag op allebei een reactie over de voortgang.

Voorzitter, de zon is weer gaan schijnen. Er is ruimte voor investeren en het verzilveren van kansen in onze stad. D66 zal het college kritisch blijven volgen, aanmoedigen en waar nodig bijsturen. Als onderdeel van een sterke gemeenteraad, in samenspel met de stad en in de volle overtuiging dat we zo samen meer mogelijk kunnen maken. Zo maken we verschil dat blijft. Dank u wel.